

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20543/2023
19.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца Предузећа за планирање, пројектовање, инжењеринг и надзор АА доо са седиштем у Београду, кога заступа пуномоћник Милан Зелен, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Виши суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6083/21 од 06.04.2023. године, у седници одржаној 19.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6083/21 од 06.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6083/21 од 06.04.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 7595/18 од 24.08.2021. године којом је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија – Министарство правде, Виши суд у Београду да тужиоцу Предузећу за планирање, пројектовање, инжењеринг и надзор АА доо Београд, исплати износ од 1.436.245.395,00 динара за затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до коначне исплате и обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 267.600,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ 72/11...10/23), па је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је активно привредно друштво са ограниченом одговорношћу, основано 10.10.2001. године, ради обављања

делатности изградње стамбених и нестамбених зграда, чији је оснивач и члан АА обављао функцију директора до јуна 2012. године, од када ту функцију обавља његов син ББ, јер је АА, због сумње да је извршио кривично дело тешко дело против опште сигурности у вези кривичног дела непрописано и неправилно извођење грађевинских радова, био у притвору почев од 26.10.2011. године до 15.06.2012. године када је пуштен на слободу, а пресудом донетом дана 21.09.2017. године је ослобођен од оптужбе. До притварања је АА имао богату референтну листу, због чега је тужилац добијао послове, запошљавао велики број запослених и имао значајна средства, те је све до септембра 2011. године пословао са великим успехом као лидер у грађевинској индустрији, посебно у делу конструкције и адаптације, при чему су 100% клијената били државни органи. Након 2011. године па све до 2017. године предузеће је почело да послује са изразитим губицима, негативним маржама добити, смањеном вредношћу основних средстава, смањеним нето приходима, залихама, потраживањима од купаца и капиталом, а данас постоји још само на папиру и гаси се, пошто је комплетно продато са механизацијом, а радницима су исплаћене отпремнине.

Имајући у виду утврђено чињенично стање првостепени суд је оценио да из изведених доказа не произлази узрочно последична веза између неоснованог притварања директора тужиоца и престанка рада предузећа услед губитка послова, због чега нема основа за досуђивање накнаде штете у виду измакле добити. Тужилац није доказао у поступку да је искључиво кривични поступак против директора тужиоца условио неуспех предузећа на тендерима који су уследили, а чињеница је да су посебни приходи и успеси тужиоца до тада потицали само из послова са државом, сама по себи не упућује на закључак да би до радног ангажовања тужиоца од стране државе дошло да актуелни директор није неосновано лишен слободе.

Другостепени суд је прихватио разлоге првостепене пресуде, оцењујући при томе као правилан закључак првостепеног суда да тужилац не полаже право на накнаду штете због изгубљене добити од тужене, јер штета на коју у тужби указује, као на последицу неоснованог притварања директора није у узрочној вези са радњама за које би тужена одговарала.

Врховни суд сматра да је у побијаној одлуци правилно примењено материјално право, за шта су дати довољни и јасни разлози, које у свему прихвата и Врховни суд. Супротно наводима ревизије, у периоду притварања власника и директора тужиоца АА, функцију директора је обављао ББ, што значи да је тужилац имао директора и био у могућности да обавља своје пословање.

Неосновани су наводи ревизије да је у конкретном случају узрочна веза између настанка штете и противправних и незаконитих радњи тужене јасна. Правилно су нижестепени судови оценили да у току поступка тужилац није доказао да је имао договорене послове који нису реализовани искључиво због притварања и кривичног поступка који је вођен против директора тужиоца, као ни да би, да није било те чињенице, тужиоцу сасвим извесно били поверени одређени послови. У том смислу, на другачију одлуку, не утичу ни наводи ревизије којима се указује на укупно остварени приход тужиоца у временском интервалу од 2006-2011. године.

Елементи који формирају одговорност неког лица за причињену штету садржани су у одредбама члана 155. и 158. Закона о облигационим односима. То су постојање штете на страни оштећеног, недопуштена-противправна радња или пропуштање на страни штетеника и узрочно-последична веза између противправне радње или пропуштања и настале штете. Код утврђивања узрочно последичне везе између настале штете и радње штетника, не може се сматрати адекватним сваки узрок штете, већ само онај догађај који има нарочити значај, нарочити интензитет при

наступању штете. Узрочна веза постоји само између оног догађаја, који по редовном току ствари и искуству свакодневног живота има за последицу одређену штету. Не може се сматрати да је сваки догађај проузроковао штету, макар и да постоји чињеница да је посредно условио настанак штете. С тим у вези правно је релевантан сваки и само онај догађај, независно од људског деловања, који је адекватан узрок штете.

Одредбом члана 189. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да оштећени има право на накнаду обичне штете и измакле користи. Ставом трећим те одредбе, при оцени висине измакле користи, узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати по редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Из наведене одредбе произлази да је изгубљена корист врста материјалне штете чија се висина одређује према добитку који се могао основано очекивати по редовном току ствари или према неким посебним околностима. Право на накнаду штете због измакле користи оштећени ће имати само ако је према ономе што се у животу редовно дешава или према посебним околностима случаја извесно (ван разумне сумње) да би ту корист и остварио. При томе, није довољно неко оптимистичко предвиђање добитка и није довољно да је оштећени планирао добитак. Добитак за који се по субјективним проценама и жељама повериоца претпоставило да ће наступити, не узима се у обзир приликом одмеравања накнаде штете. То значи да оштећени треба да докаже да је у питању добитак који би свакако настао, да постоји разумна вероватноћа у погледу остваривања такве користи.

У конкретном случају тужилац није доказао да би, према редовном току ствари остварио добит коју потражује од тужене, а за коју тврди да је изостанак те добити проузрокован неоснованим притварањем директора тужиоца. Поред тога што није доказао постојање измакле добити тужилац није доказао ни да постоји узрочно последична веза између штете за коју тврди да би је претрпео и радњи тужене.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић